

A fogyasztóvédelmi intézményrendszer, hatósági eljárás, jótállás és szavatosság szabályainak módosulása

I.

Az elmúlt időszakban jelentős változások történtek a fogyasztóvédelmi eljárások lefolytatásának menetében, mely köszönhető egyrészt az eljárásjogi, anyagi jogi és szervezeti változásoknak. A hatósági fogyasztóvédelmi eljárás lefolytatására is a közigazgatási eljárás szabályai az irányadóak, de a fogyasztóvédelmi intézményrendszer speciális jellegére tekintettel, az eljárás is tartalmaz egyedi, speciális elemeket. Ennek megfelelően a fogyasztóvédelmi és piacfelügyeleti eljárások lefolytatása során a következő jogszabályokat szükséges kiemelten figyelembe venni:

- Az általános közigazgatási eljárásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.)
- A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény
- A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.)
- A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV törvény (Fgytv.)
- A termékek piacfelügyeletéről szóló 2012. évi LXXXVIII. törvény (Pftv.)
- Több olyan kormányrendelet és miniszteri rendelet, melynek tartalma befolyással van az eljárás lefolytatásának menetére és határidejére.
- Kiemelkedő jelentőségű a fogyasztóvédelmi hatóság kijelöléséről szóló 387/2016 (XII.2.) Kormányrendelet.

II.

A fogyasztóvédelmi eljárás lefolytatására jelentős befolyással van az eljáró hatóságok szervezeti felépítése, feladata és hatásköre, figyelemmel az elmúlt időszak változásaira. 2020. március 1-ig a járási és fővárosi kerületi kormányhivatalok is rendelkeztek bizonyos feladat és hatáskörökkel a fogyasztóvédelmi ellenőrzés és eljárás lefolytatása területén, illetve ezek a hatóságok minősültek az általános fogyasztóvédelmi hatóságoknak. A 2020. márciusától hatályba lépett változások alapján, mely a fenti kormányrendelet, ún. kijelölési rendelet változását módosítását vonta maga után, a járási és fővárosi kerületi kormányhivatalok fogyasztóvédelmi és piacfelügyeleti feladat és hatáskörét megszüntette. Ez alapján fogyasztóvédelmi hatóságként közigazgatási hatósági ügyekben a következő szervek járhatnak el:

- A fővárosi és megyei kormányhivatalok fogyasztóvédelmi főosztálya. A főosztály vagy önálló főosztályként (fővárosban) vagy például a Műszaki Hatósági Főosztály önálló osztályként működnek.
- A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve, a katasztrófavédelmi főigazgatóság
- A Pest Megyei Kormányhivatal
- A Szerencsejáték Felügyelet
- A fogyasztóvédelemért felelős miniszter (Innovációs és Technológiai Minisztérium)

III.

Tekintettel arra, hogy a jogalkotó általános fogyasztóvédelmi hatóságként a fővárosi/megyei kormányhivatalt jelöli ki, ezért ezen hatóság eljárásán keresztül kerül sor a fogyasztóvédelmi eljárás menetének bemutatására. A fogyasztóvédelmi hatósági eljárás is indulhat kérelemre vagy hivatalból. A kérelemre indult eljárás a fogyasztóvédelem világában általában panaszbejelentést jelent. Ha vállalkozótól érkezik a kérelem, az általában egy állásfoglalás kérésére irányul, melyre jogalkalmazó szerv nem jogosult egy érvényes alkotmánybírósági döntés alapján. A hatósági eljárás megindításának másik módja a hivatalbóli eljárás lefolytatása. Ennek az eljárásnak az alapja lehet a fogyasztóvédelmi hatóság által a szakmai irányítást ellátó, miniszter által jóváhagyott országos vizsgálati program, vagy a megyei/fővárosi kormányhivatal helyi kezdeményezésű vizsgálata, illetve valamely ad hoc témavizsgálat keretében lefolytatott eljárás. Hazánkban a fogyasztóvédelem szakmai irányítását az Innovációs és Technológiai Minisztérium Fogyasztóvédelemért Felelős Helyettes Államtitkársága látja el, a fővárosi/ megyei kormányhivatal fogyasztóvédelmi szervezeti egységein keresztül.

IV.

Jelen tanulmányban válasszuk ki a fogyasztóvédelmi hatóság által megtartott vizsgálatok során végzett hatósági ellenőrzést! Lényege, hogy a hatóságot képviselő kormánytisztviselők egy adott vállalkozás székhelyén vagy telephelyén, fióktelephelyén végeznek ellenőrzést, a megadott szakmai és jogi szempontok figyelembe vételével. Az ellenőrzésen tapasztaltak alapján a helyszínen hatósági ellenőrzési jegyzőkönyvet vesznek fel, melyben szerepel az ellenőrző hatóság és az ellenőrzött vállalkozás adatain kívül az ellenőrzés lefolyásának pontos és tényszerű eredményének rögzítése. Ebben a hatóság utal arra, hogy az ellenőrzés során észlelt-e jogsértő tevékenységet vagy magatartást a vállalkozás részéről. Az ellenőrzés szempontjából a nagyszámú fogyasztóvédelmi anyagi jogi szabályok tartalmát jelenti például:

- az ártájékoztatással kapcsolatos rendelkezések megtartásának vizsgálata;
- a nyitvatartási idő ellenőrzése;
- a vásárlók könyvének kezelése;
- a fogyasztók tájékoztatásának megvalósulása (panasz fórum tájékoztató, békéltető testületek elérhetősége stb.);
- a panasz kivizsgálásával kapcsolatos vállalkozási kötelezettségek betartása;
- a szolgáltatások területén a javító-karbantartó szolgáltatások végzésének jogszerűsége;
- az elektronikus kereskedelmi tevékenység végzése szabályosságának vizsgálata;
- az általános szerződési feltételek vizsgálata, ezen belül a tisztességtelen szerződési feltételek feltárása;
- a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megvalósulásának vizsgálata;
- termékvizsgálatok során a fogyasztók tájékoztatásának megvalósulása (jótállási feltételek, jótállási jegy, magyar nyelvű használati-kezelési útmutató, címkézési előírások szabályainak betartása).

A tényeknek a felügyelők által a jegyzőkönyvbeli rögzítése után annak tartalmát közlik a vállalkozás arra jogosult és felhatalmazott képviselőjével. A jegyzőkönyv érdemi részének megismerése után a hatóság képviselői felhívják a figyelmet arra, hogy az ellenőrzési jegyzőkönyvben a vállalkozás részéről lehetőség van a véleményének egyetértésének vagy egyet nem értésének írásbeli közlésére. ezzel minden esetben élnie ajánlatos a vállalkozásnak. ha ez megtörtént, a felek képviselői aláírják a jegyzőkönyvet, melynek egy példányát a hatóság képviselői átadják a vállalkozás részére.

V.

Amennyiben a hatóság az ellenőrzés folyamán bármilyen jogsértést észlel, ezt jelzi a vállalkozás részére, egyben megindítja a fogyasztóvédelmi eljárást közigazgatási eljárás keretében az Ákr. szabályainak megfelelően. Az erről kiadott végzés megküldésével egyidejűleg az abban rögzítettek alapján nyilatkozattételre hívja fel a vállalkozó figyelmét, melynek megtételére határidőt jelöl meg. Ez általában az eljárás megindítását kimondó végzés átvételétől számított 5 napot jelent. Az Ákr-ben meghatározott határidő számítás szabályait itt is alkalmazni kell. Lényeges e szempontból, hogy a végzés átvételének napja nem számít bele a nyilatkozattételre nyitva álló időbe. Ha az 5. nap szabadnapra, munkaszüneti napra vagy ünnepnapra esik, akkor a nyilatkozattételi határidő az e napot követő munkanapig tart.

Amennyiben a vállalkozás él nyilatkozattételi jogával és azt határidőn belül megküldi az eljáró hatóság részére, annak tartalmát a döntéshozatala során a hatóság figyelembe veszi. A tényállás teljes tisztázása érdekében hiánypótlást bocsát ki a hatóság. A hiánypótlás szintén végzés formájában kerül kiadásra a hatóság által. Ebben a hatóság határidő megjelölésével a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett közli a vállalkozással, hogy pótolja a hatóság által bekért adatot/adatokat, tárgyat, nyilatkozat kiegészítést stb. Amennyiben a hiánypótlásra adott válasz a megjelölt határidőn belül nem érkezik meg, a hatóság a rendelkezésre álló tények, illetve adatok alapján dönt. Ha a tényállás tisztázása során jogsértést nem állapít meg, az eljárást megszünteti. Abban az esetben, ha a döntéshez szakértő igénybevétele szükséges, mert csak annak birtokában tud a hatóság tényszerű és jogszerű döntést hozni, az eljárást végzéssel felfüggeszti a szakértői vélemény vagy szakhatóság véleményének beérkezéséig, majd annak beérkezése után folytatja az eljárást. A felfüggesztés ideje alatt az eljárási határidő nyugszik.

Ha a hatóság jogsértést állapít meg, érdemi határozatot hoz az ügyben. Ez a határozat az elsőfokú határozat, melynek meghozatalára a megyei vagy fővárosi kormányhivatal jogosult.

Az ügyintézési határidő az eljárás megindításának napján kezdődik, a rendelkezésre álló idő 60 nap. Itt kell megemlíteni, hogy 2020 július 1-jétől megszűnt a függő hatályú döntés meghozatalának lehetősége.

Ez a jogintézmény azt szolgálta, hogy ha a hatóság úgy látja, hogy a rendelkezésre álló ügyintézési határidő nem lesz elegendő az érdemi döntés meghozatalára, az eljárás megindításától számított 8 napon belül függő hatályú döntést hoz. Ebben rendelkezik arról, hogy ha határidőben nem sikerül az ügyet elintézni, az ügyfél által megfizetett igazgatási szolgáltatás díjat, ennek hiányában tízezer forintot visszafizet az ügyfél számára, továbbá mentesül az eljárási költségek megfizetése alól, és a kérelmezett jog az ügyfelet megilleti.

Tekintettel arra, hogy a hatósági eljárások során nagyszámú függő hatályú végzés alapján jelentős összegű díjvisszafizetésre került sor, mely alapvetően a hatóságok túlterheltségétől származott, a jogintézmény megszüntetésére került sor 2020.július 1-jével.

VI.

Az ügyfél, mely a fogyasztóvédelmi tárgyú ügyekben elsősorban a vállalkozást jelenti, az elsőfokú határozat átvételekor mérlegeli, hogy elfogadja-e a hatóság döntését, vagy jogorvoslati jogával élve megtámadja azt.

A hatóság elsőfokú határozata ellen önálló jogorvoslatnak van helye. A végzés ellen csak jogszabályban felsorolt esetekben van lehetőség önálló jogorvoslatnak.

A jogorvoslati eljárások között megkülönböztetjük a kérelemre és a hivatalból induló jogorvoslati eljárásokat. A kérelemre induló jogorvoslati eljárások a közigazgatási per és a fellebbezési eljárás. A hivatalból indult jogorvoslati eljárások a döntés módosítása vagy visszavonása a hatóság saját hatáskörében, a felügyeleti eljárás és az ügyészi felhívás és fellépés nyomán indított eljárás.

A fogyasztóvédelmi eljárásban jogorvoslati lehetőségek közül a közigazgatási pernek van a legnagyobb jelentősége. Korábban lehetőség volt az elsőfokú határozat közigazgatási eljáráson belüli megfellebbezésére, melyben a másodfokú eljárást a másodfokú közigazgatási hatóság folytatta le, fellebbezési eljárás keretében.

VII.

Az Ákr. 2018. január 1-jétől történő hatályba lépésével a fellebbezési eljárás lehetősége megszűnt, így a közigazgatási eljárás egyfokúvá vált a jogorvoslatra a közigazgatási per szolgál. A keresett levélre háttérjogszabályként a polgári perrendtartásról szóló 2016 évi CXXX törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A keresetlevélben kérhető a közigazgatási cselekmény hatályon kívül helyezése, megsemmisítése vagy megváltoztatása. Kérhető továbbá a közigazgatási cselekmény elmulasztásának a megállapítása, megvalósításának megtiltása, a közigazgatási jogviszonyból eredő kötelezettség teljesítésére kötelezés, illetve a közszolgálati jogviszonnyal, a közigazgatási szerződéses jogviszonnyal kapcsolatban okozott kár megtérítése, valamint sérelemdíj

megfizetésére kötelezés és a közigazgatási tevékenységgel előidézett jogsértés tényének vagy a közigazgatási jogviszony szempontjából lényeges egyéb tények megállapítása.

A keresetlevelet az eljáró közigazgatási szervhez kell benyújtani a határozat átvételétől számított 30. napon belül. A keresetlevelet a benyújtásától számított további 30 napon belül kell az ügy irataival együtt felterjeszteni az illetékes bírósághoz, egyben elektronikusan is hozzáférhetővé teszi az iratokat a bíróság számára. Ha a keresetlevelet a bíróságon nyújtják be, a bíróság haladéktalanul intézkedik arról, hogy annak tartalmát az eljáró hatóság is megismerje.

A korábban ismert ellenkérelmet, ezután védiratnak nevezzük, melyben a hatóság mint alperes nyilatkozik a bíróság felé. Ebben vagy a keresetlevél visszautasítását kéri, vagy érdemi védekezését, álláspontját adja elő, az annak alapjául szolgáló tényekkel, bizonyítékokkal (jegyzőkönyv, irat stb.) együtt. A védiratot az ügy irataival együtt terjeszti fel a bírósághoz az alperes.

VIII.

A bíróság a keresetlevél beérkezésétől számított 8 napon belül megvizsgálja azt annak érdekében, hogy ki kell-e bocsátani hiánypótlást, vagy a keresetlevelet át kell tenni más az ügyben eljárni illetékes bírósághoz, vagy vissza kell utasítani illetve azonnali jogvédelem iránti kérelem esetén döntenie kell-e.

Ezután a bíróság a keresetlevelet előkészítő tanácsülésre terjeszti elő, melyet a beérkezéstől számított 15 napon belül meg kell tartani, melyről feljegyzés készül. Ezt követően a keresetlevél beérkezésétől számított 30 napon belül az ügyben tárgyalást tűz ki úgy, hogy az a beérkezéstől számított 60 napon belül megtartható legyen. Ha a jogvita tárgya lehetővé teszi és jogszabály nem zárja ki, a bíróság a felek között egyezség létrehozását kísérli meg. Akkor születhet megállapodás a jogvita lezárásának módjában, ha az jogszabályba nem ütközik.

Fontos a tárgyaláson kívüli elbírálás intézménye is, mely azt jelenti, hogy ha sem a felperes sem az alperes nem kérte tárgyalás tartását és azt a bíróság sem tartja szükségesnek, a bíróság az ügy érdemében tárgyalás megtartása nélkül is határoz. Amennyiben erre nincs mód, tárgyalást kell tartani. A bíróságnak lehetősége van arra is, hogy az eljárást megszüntesse annak bármely szakaszában, de csak a törvényben felsorolt esetekben. Ilyen eset például, ha korábban vissza kellett volna utasítani a keresetet, de azt a bíróság azt valamilyen ok miatt nem tette meg, vagy ha időközben a felperes elállt a keresettől. A bíróság az ügy érdemében ítélettel dönt, minden más kérdésben végzést bocsát ki.

IX.

A bíróság döntései a következők lehetnek:

- kereset elutasítása;
- keresetnek helyt adó ítélet;
- megváltoztatás;
- fizetési kötelezettség megváltoztatása;
- megsemmisítés vagy hatályon kívül helyezés;
- megállapítás;
- ítélet a közigazgatási szerződéssel kapcsolatos perben;
- ítélet a Közszolgálati Döntőbizottság határozatával szembeni perben.

A bíróság akkor utasítja el a keresetet, ha az alaptalan, ha a felperes jogának vagy jogos érdekének sérelme nem állapítható meg, ha az ügy érdemi elbírálására tekintettel lényegtelen szabályszegés történt.

A keresetnek helyt adó ítéletet hoz, - mellyel kedvező döntést hoz egyben a felperes vállalkozás számára – ha a bíróság a kereset alapján vagy hivatalból a jogsértést megállapítja, ekkor a határozatot vagy a (közigazgatási cselekményt) megváltoztatja, megsemmisíti vagy hatályon kívül helyezi. Ha szükséges, ekkor a határozat megsemmisítése és hatályon kívül helyezése mellett a hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezi. Látható tehát, hogy a határozat megváltoztatása esetén új eljárásra utasítás nem lehetséges. Végül a hatóságot marasztalhatja is. Ha a bíróság megállapítja a hatóság jogsértését, hivatalból kötelezi a hatóságot a jogsértő következmények elhárítására.

A bíróság akkor változtatja meg a határozatot, ha az ügy természete azt megengedi, a tényállás megfelelően tisztázott és a rendelkezésre álló adatok alapján a jogvita véglegesen eldönthető. Megváltoztatást akkor is alkalmazhat a bíróság, ha fizetési kötelezettség (pénzbírság) megváltoztatása nélkül annak kiszámítására az ítéletben pontos iránymutatást ad.

A bíróság a határozatot a közlésére visszamenő hatállyal megsemmisíti, ha olyan lényeges alaki hiányosságban szenved, ami már más módon nem hozható helyre, semmis vagy jogszabályi okból érvénytelen, ha a megelőző eljárás lényeges szabályai megsértésén alapuló jogsérelem a közigazgatási perben már nem orvosolható, ha a hatóság a határozatát az ügyben nem alkalmazható jogszabályi rendelkezésre alapította, vagy a határozat megváltoztatásának nincs helye.

Megállapítást (jogsértés tényét) pedig akkor alkalmaz ítéletében a bíróság, ha megváltoztatás, megsemmisítés vagy marasztalás nem lehetséges és a megállapításkor a felperesnek fontos érdeke fűződik vagy a jogsérelem így elhárítható.

A bíróság határozatát a jogerőre emelkedését követő napon kell teljesíteni és a jogerőre emelkedésétől kezdve végrehajtható, de teljesítési határidőt is megállapíthat határozatában, ekkor ennek a határidőnek a lejártával válik végrehajthatóvá.

X.

Amennyiben akár az alperes akár a felperes nem elégedett az ítéletben foglaltakkal, fellebbezést terjeszthet elő az ítéletet meghozó elsőfokú bíróságon, az ítélet közlésétől számított 15 napon belül. (A közigazgatási perben működő új bírósági rendszert lásd alább).

A fellebbezés benyújtásakor az elsőfokú bíróság is megtehet néhány eljárási cselekményt. Visszautasíthatja a fellebbezést, ha azt nem az arra jogosult adta be, olyan határozat ellen irányul, melyet törvény alapján nem lehet megfellebbezni, a fellebbezés elkésett és igazolási kérelmet erre irányulóan nem terjesztettek elő, az elektronikus kapcsolattartásra kötelezett fellebbezésre jogosult, vagy jogi képviselője nem elektronikus úton, vagy elektronikus úton, de nem a jogszabályban meghatározott módon terjesztette elő. A fellebbezést visszautasító végzés megfellebbezhető, viszont az elektronikus kapcsolattartás tárgyában benyújtott fellebbezést elutasító végzés nem megfellebbezhető.

A fellebbezést az elsőfokú bíróság 8 napon belül terjeszti fel az ügy irataival együtt a másodfokú bírósághoz. A fellebbezést előterjesztő fél ellenfele és az érdekelt a fellebbezés közlésétől számított 8 napon belül fellebbezési ellenkérelmet vagy csatlakozó fellebbezést terjeszthet elő.

Ha az elsőfokú bíróság előtt az ítélet kijavítása vagy kiegészítési iránti kérelem vagy igazolási kérelem folytán eljárás van folyamatban, a másodfokú bíróság az eljárást a kijavítás, kiegészítés vagy igazolás tárgyában hozott határozat jogerőre emelkedéséig felfüggesztheti.

Tárgyalás tartását a fél a fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben kérheti. Ha a határidőt elmulasztja, igazolás előterjesztésének nincs helye. A tárgyalást úgy kell kitézni, hogy annak megtartására a fellebbezés felterjesztését követő 3 hónapon belül sor kerüljön.

A másodfokú bíróság a megtámadott ítéletet helyben hagyja, ha az ítélet a jogszabályokban foglaltaknak megfelel, vagy az ügy érdemi elbírálására az eljárási szabályszegés nem hatott ki. Hatályon kívül helyezi az ítéletet a másodfokú bíróság és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat meghozatalára utasítja, ha:

- az elsőfokú bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva;
- az ítéletet olyan bíró hozta, akivel szemben kizáró ok áll fenn;
- az ítélet olyan formai orvoslható hiányban szenved, ami miatt érdemi felülvizsgálatra alkalmatlan.

A másodfokú bíróság az ítéletet végzéssel hatályon kívül helyezi és az elsőfokú hatóságot új eljárásra utasítja, ha az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megszegése a per érdemi eldöntésére a másodfokú eljárásban nem orvosolható módon kihatással volt.

Ebben az esetben a másodfokú bíróság a végzésében iránymutatást ad, melyet az új eljárás lefolytatása során figyelembe kell vennie az elsőfokú bíróságnak.

Ha a másodfokú bíróság az eljárást megszünteti, az elsőfokú ítéletet teljes egészében, vagy abban a részében, amelyre a megszüntetési ok fennáll hatályon kívül helyezi. A másodfokú bíróság az egyezséget jóváhagyó végzésben az ítéletnek az egyezségre vonatkozó részét hatályon kívül helyezi.

XI.

Felülvizsgálati kérelem előterjesztésére a jogerős másodfokú ítélet (mely a közléssel válik jogerőssé), a keresetlevelet visszautasító végzés vagy az eljárást megszüntető jogerős végzés ellen jogszabálysértésre hivatkozva terjeszhető elő a felek által. Felülvizsgálatot lehet kezdeményezni továbbá a Kúria közzétett határozatától jogkérdésre való eltérésre hivatkozással. Nem kérhető felülvizsgálat, ha a határozat első fokon jogerőre emelkedett, ha a fél nem élt fellebbezési jogával és a másik fél fellebbezése folytán a másodfokú bíróság az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Akkor sem kérhető továbbá felülvizsgálat, ha az a jogerős határozatnak csak a kamatfizetésre, perköltségre, a teljesítési határidőre vagy részletfizetés rendelkezései ellen irányult, továbbá a Kúria határozata ellen vagy a törvény különösen indokolt esetben kizárja.

A felülvizsgálati kérelmet az elsőfokú határozatot hozó bíróságnál kell a jogerős határozat közlésétől számított 30 napon belül jogi képviselő útján előterjeszteni. Ha a határidőt elmulasztották, igazolás előterjesztésére a határidő lejártát követő 15 napon belül van lehetőség. A felülvizsgálati kérelmet a Kúria akkor fogadja be, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata, vagy a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés indokolt.

Fontos, hogy a felülvizsgálati kérelem benyújtásának a bírósági határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya. Ha felülvizsgálni kért határozat az ügy érdemére kiható jogszabálysértő, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér, a bíróság a jogerős határozatot egészben vagy részben hatályon kívül helyezi és az ügyben eljáró bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára kötelezi, vagy úgy változtatja meg, hogy a megtámadott határozatot megsemmisíti és a hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezi. Ellenkező esetben a Kúria a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

XII.

Mint a fentiekben látható volt, 2020. március 1-jétől változtak a bírósági eljárási szabályok. A kétfokú közigazgatási eljárás március 1-jétől megszűnt. Amennyiben egy vállalkozást határozatban felelősségre von egy közigazgatási hatóság (fogyasztóvédelem stb.) egyetlen elsőfokú határozatot hoz. Megszűnik az ezt támadó fellebbezési jog, így a másodfokú hatóságok nem járhatnak el jogorvoslati fórumként már ezekben az ügyekben.

Az elsőfokú közigazgatási határozatot közvetlenül az illetékes bírósághoz címezve kell megtámadni a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül. Ez alapján az illetékes bíróság lefolytatja az eljárást és ítéletet hoz az ügyben. Tehát egyfokúvá vált a közigazgatási eljárás, a jogorvoslat a bírósági szinten lett elérhető.

A másik fontos kérdés, hogy mely bíróságok járhatnak el ezután ezekben a közigazgatási ügyekben. A választ szintén egy jogszabályváltozás adja meg, mely 2020. április 1-jétől lépett hatályba. Ez a jogszabály a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény.

A változást pedig a közigazgatási és munkaügyi bíróságok megszűnése jelenti. Az eddigi rendszerben ezek a bíróságok megyei illetve fővárosi szinten működtek, tehát összesen 20 bíróság járt el közigazgatási és munkaügyi perekben. A változás kettős. Egyrészt külön bíróságok járnak el a közigazgatási és külön bíróságok a munkaügyi perekben, másrészt ezentúl nem 20 bíróságnál lehet az eljárásokat kezdeményezni, hanem 8 bíróságon. Az eljárás bemutatása úgy történik, hogy külön kerül ismertetésre a közigazgatási bíróságok és a munkaügyi bíróságok működése illetve eljárások lefolytatása.

A közigazgatási eljárások illetve bíróságok:

Ide tartoznak az egyfokú közigazgatási eljárások elleni jogorvoslatok előterjesztése. A közigazgatási perekben 2020. április 1-jétől 8 regionális bíróság (lásd alább) járhat el, feladatukat a módosító rendelkezés melléklete tartalmazza. Az illetékességüket illetve eljárási jogosultságot általában a fogyasztó lakóhelye, vagy adott esetben például az érintett vállalkozás székhelye határozza meg. Tehát 8 regionális bíróság fog eljárni ezentúl a közigazgatási perekben első fokon. Lássuk a fórumrendszert, tehát hová lehet fellebbezni a bírósági ítélet ellen! Közigazgatási perekben mind a másodfokú mind pedig a másodfokú eljárás után a felülvizsgálati eljárás a Kúriánál kezdeményezhető. Itt tehát a táblabíróságoknak nincs szerepük.

A munkaügyi perek esetében 2020. április 1-jétől szintén 8 regionális bíróság járhat el. Az illetékességet, illetve eljárási jogosultságot általában a munkavállaló lakóhelye, vagy adott esetben például az érintett vállalkozás székhelye határozza meg. Tehát itt is 8 regionális bíróság jár el a munkaügyi perekben első fokon.

Munkaügyi perekben a másodfokú bírósági eljárást a táblabíróság folytatja le, majd az általa meghozott másodfokú bírósági ítélete ellen a felülvizsgálati eljárás a Kúriánál kezdeményezhető.

A közigazgatási kollégiummal működő törvényszékek illetékességi területe közigazgatási jogvitákban

1. Fővárosi Törvényszék
Budapest főváros
2. Budapest Környéki Törvényszék
Nógrád megye Pest megye
3. Debreceni Törvényszék
Hajdú-Bihar megye Jász-Nagykun-Szolnok megye Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
4. Győri Törvényszék
Győr-Moson-Sopron megye Komárom-Esztergom megye Vas megye
5. Miskolci Törvényszék
Borsod-Abaúj-Zemplén megye Heves megye
6. Pécsi Törvényszék
Baranya megye Somogy megye Tolna megye
7. Szegedi Törvényszék
Bács-Kiskun megye Békés megye Csongrád megye
8. Veszprémi Törvényszék
Fejér megye Veszprém megye Zala megye

XIII.

A piacfelügyeleti eljárás jellemzője, hogy általában valamely termék tulajdonságaival vagy annak hiányosságaival összefüggésben kerül sor a hatósági eljárás lefolytatására. Abban az esetben, ha a piacfelügyeleti hatóság az uniós országok társhatóságaitól olyan jelzést kap egy termékről, hogy annak forgalomba hozatala során veszély érheti a fogyasztók egészségét, és annak használata nem biztonságos, szintén piacfelügyeleti eljárás keretében jár el a hatóság. A termékbiztonság és a termékfelelősség jellemzőivel összefüggésben kerül tehát sor az eljárás lefolytatására.

A piacfelügyeleti eljárás is az Ákr. rendelkezései alapján zajlik, azonban előtérbe kerül a szakhatóságok vagy szakértők, mint bizonyítási eszközök bevonása, vagy éppen közbenső intézkedésként az Innovációs és Technológiai Minisztérium irányítása alá tartozó vizsgáló laboratórium működésének bevonása az eljárásba. A laboratórium két fő szervezeti egysége az Élelmiszer és Vegyipari Vizsgáló, valamint a Műszaki Vizsgáló laboratórium. A laboratórium feladata közé tartozik a különböző termékfelelősségek laborvizsgálatának végzése, elemzések, analízisek lefolytatása és mint akkreditált laboratórium szakértői vélemény kiadására is jogosult szervezeti egység. E szakértői vélemény a bizonyítékok között szerepelhet a közigazgatási eljárások lefolytatása során. A vizsgált termékek többek között az élelmiszer, kémiai és vegyi anyagok (festékek, lakkok, higítók stb.), a műszaki cikkek (háztartási elektromos termékek, mobiltelefonok stb.) a textilipari termékek, bőr és lábbeli termékek.

XIV.

Végezetül pedig szükséges áttekinteni azon anyagi jogszabályi változásokat is, melyek alapvető fontosságúak a fogyasztóvédelmi intézményrendszer működése és a fogyasztói érdekek védelme területén.

Jótállás, jótállási jegy:

A tartós használatra rendelt termékek kötelező jótállásáról szóló 151/2003 (IX.22.) kormányrendelet szabályai az irányadóak figyelembe véve a Ptk-ban biztosított fogyasztóvédelmi garanciarendszert mint anyajogot. A 270/2020 (VI.12.) kormányrendelet a fenti kormányrendeletet módosította. Lényege, hogy a jótállás időtartama a jogszabály mellékletében felsorolt termékkörök esetében –melyek szintén bővültek – a jótállás időtartama sávossá vált a termék eladási árát alapul véve. 1 év jótállási idő nyújtása kötelező 10.000,- Ft feletti és 100.000,- Ft alatti termékek esetében, 2 év jótállási idő nyújtása szükséges, ha az eladási ár 100.000,- Ft és 250.000,- Ft közé esik, valamint 3 év a kötelező jótállási idő, ha a termék eladási ára 250.-000.- Ft feletti. Fontos változás, hogy ha a termék átadásától számított 6 hónapon túl kerül üzembe helyezésre, a jótállási idő kezdő időpontja a termék átadásának napja. A termék javítása esetén pedig a jótállás időpontja meghosszabbodik a javításra átadás napjától kezdve azzal az idővel, amennyi ideig a fogyasztó a terméket a hiba miatt rendeltetésszerűen nem használhatta. Szintén fontos változás, hogy a jótállási jegyet elektronikus úton is átadhatja a fogyasztó részére a vállalkozás. (e-jótállási jegy). A jótállási jogok érvényesítéséhez elegendő a jótállási jegy, továbbá nem tehető a jótállási jogok érvényesítésének feltételévé a termék felbontott csomagolásának fogyasztó általi visszaszolgáltatása. A fogyasztó kijavítás iránti igényét, választása szerint a vállalkozás székhelyén, telephelyén, fióktelephelyén és a jótállási jegyen feltüntetett javítószolgálatnál is érvényesítheti közvetlenül. Egyértelműsítésre került továbbá a szabályozás által, hogy ha 15 napon belül nem javítható a termék, akkor erről tájékoztatni kell a fogyasztót, illetve ha három alkalom után a negyedik alkalommal ismét meghibásodik a termék, vagy 30 napon belül nem javítható, a vállalkozás köteles lesz a terméket kijavítani. A változások 2021. január 1-jétől lépnek hatályba. A másik jelentős módosítás egy piacfelügyeleti jogszabály módosítása. A 246/2020 (V.28.) kormányrendelet módosítja a Pftv. végrehajtására kiadott 6/2013. (I.18.) kormányrendeletet. Ez alapján a Nemzeti Élelmiszerlánc Biztonsági Hivatal is piacfelügyeleti hatóságnak minősül, az élelmiszerrel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő termékek vonatkozásában. (csomagolás, kiszolgáló szerelvények, hűtőberendezések stb). Ugyanez a 246-os kormányrendelet piacfelügyeleti ellenőrzési jogkört ad az egyes festékek, lakkok és járművek fényezésére szolgáló termékek szerves oldószer tartalmának szabályozásáról szóló 25/2003 (II.3.) kormányrendeletbe foglaltaknak megfelelően, a fogyasztóvédelmi hatóságnak a VOC tartalmú termékek megfelelőségének tekintetében. Ugyanez a kormányrendelet módosítja a fogyasztóvédelmi hatóság kijelöléséről szóló 387/2016. (XII.2) kormányrendeletet, mely szerint ezentúl a Szerencsejáték Felügyelet is fogyasztóvédelmi hatósági feladatkörrel rendelkezik, irányítója pedig a szerencsejáték szervezéséért felelős miniszter.